

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Να σημειώσετε Σ αν είναι σωστό ή Λ αν είναι λάθος στο τέλος των προτάσεων:

1. Το μαγνητόφωνο ενός παιδιού είναι καταναλωτό αγαθό.
Εξετάσεις 2001
2. Το οικόπεδο πάνω στο οποίο κτίζεται ένα εργοστάσιο ανήκει στο συντελεστή παραγωγής 'κεφάλαιο'.
Εξετάσεις 2001
3. Το χρέος είναι ένας από τους συντελεστές παραγωγής.
Εξετάσεις 2001
4. Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου.
Εξετάσεις 2002
5. Όταν σε μία οικονομία υπάρχει ανεργία, η παραγωγή της οικονομίας αυτής βρίσκεται σε σημείο κάτω από την Κ.Π.Δ.
Εξετάσεις 2002
6. Ο καταμερισμός των έργων οδηγεί σε μεγάλη εξειδίκευση και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου παραγωγής των προϊόντων.
Εξετάσεις 2002
7. Η Κ.Π.Δ. μιας οικονομίας δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατόν να παραχθούν στην οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.
Εξετάσεις 2003
8. Τα ελεύθερα αγαθά αποτελούν αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας.
Εξετάσεις 2003
9. Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά.
Εξετάσεις 2003
10. Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
Εξετάσεις 2004
11. Η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε έναν γεωγραφικό τόπο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αγοροπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.
Εξετάσεις 2004
12. Στον παραγωγικό συντελεστή 'κεφάλαιο' περιλαμβάνεται και το λίπασμα που θα χρησιμοποιηθεί για την καλλιέργεια σιταριού.
Εξετάσεις 2004
13. Τα διαρκή αγαθά είναι μόνο κεφαλαιουχικά.
Εξετάσεις 2006
14. Ως επιχειρηματικότητα εννοούμε την ικανότητα που έχουν ορισμένοι άνθρωποι να διαβλέπουν κέρδος σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες και να αναλαμβάνουν να συνδυάσουν τους άλλους τρεις συντελεστές παραγωγής (εργασία, έδαφος, κεφάλαιο) για να γίνει η παραγωγή.
Εξετάσεις 2006
15. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Α σε όρους του αγαθού Β δείχνει πόσες μονάδες του αγαθού Β θυσιάζονται, όταν παράγεται μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό Α.
Εξετάσεις 2006
16. Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών που οι άνθρωποι επιδιώκουν να

ικανοποιήσουν και του περιορισμένου όγκου των αγαθών που υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.

Εξετάσεις 2007

17. Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από την έλλειψη χρήματος.

Εξετάσεις 2007

18. Το χρηματικό κόστος ενός αγαθού είναι το πραγματικό ή εναλλακτικό κόστος του εκφρασμένο σε χρήμα.

Εξετάσεις 2007

19. Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα που μόνο μια φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που έχουν παραχθεί.

Εξετάσεις 2007

20. Οι ανάγκες ως σύνολο είναι απεριόριστες ή ακόρεστες, αλλά καθεμιά ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.

Εξετάσεις 2005 και 2008

21. Η έννοια της αγοράς περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο.

Εξετάσεις 2009

22. Η ουσία του οικονομικού προβλήματος βρίσκεται στη σχετική έλλειψη ή στενότητα των αγαθών.

Εξετάσεις 2010

23. Το σύνολο των γνώσεων και ικανοτήτων που αποκτά ο άνθρωπος με τη μόρφωση και την εμπειρία ονομάζουμε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Εξετάσεις 2010

24. Οι ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος μεταξύ των επιχειρήσεων, των νοικοκυριών και του κράτους είναι συνεχείς και έχουν πάντα το ίδιο μέγεθος.

Εξετάσεις 2011

25. Το κόστος ευκαιρίας είναι συνήθως αυξανόμενο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών.

Εξετάσεις 2011

26. Η λήψη των αποφάσεων των οικονομούντων ατόμων δε βασίζεται στη βεβαιότητα του αποτελέσματος, αλλά στις προσδοκίες που τα άτομα διαμορφώνουν για τα αποτελέσματα των πράξεών τους.

Εξετάσεις 2005, 2009, 2012

27. Το πραγματικό κόστος ενός αγαθού είναι τα άλλα αγαθά που θυσιάστηκαν για την παραγωγή του.

Εξετάσεις 2005, 2013, 2018

28. Μια γεωργική έκταση, όσο παραμένει ακαλλιέργητη, είναι εν δυνάμει συντελεστής παραγωγής.

Εξετάσεις 2013

29. Οι ανάγκες ως σύνολο δεν είναι απεριόριστες και καθεμιά ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.

Εξετάσεις 2015

30. Η έννοια της αγοράς περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο.

Εξετάσεις 2015

31. Η μεγάλη εξειδίκευση των ανθρώπων σε μια δραστηριότητα που συχνά είναι πολύ περιορισμένη, μετατρέπει την εργασία σε ανιαρή απασχόληση.

Εξετάσεις 2015

32. Ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ζωή των ανθρώπων είναι η αβεβαιότητα που υπάρχει σχετικά με τα αποτελέσματα των ενεργειών τους.

Εξετάσεις 2016

33. Το χρέημα είναι ένας από τους συντελεστές παραγωγής.

Εξετάσεις 2019

34. Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ με δεδομένη τεχνολογία, υποαπασχολώντας τους παραγωγικούς της συντελεστές. Για να αυξήσει την παραγωγή του αγαθού X, τότε απαραίτητα πρέπει να μειώσει την παραγωγή του αγαθού Ψ.

Εξετάσεις 2020

35. Η συμπεριφορά του κράτους επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την οικονομική ζωή της χώρας και τις αποφάσεις των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

Εξετάσεις 2020

36. Το κύριο χαρακτηριστικό του νοικοκυριού είναι ότι αποτελείται από άτομα που αποφασίζουν από κοινού για τα οικονομικά θέματα.

Εξετάσεις 2022

Να κυκλώσετε την απάντηση που πιστεύετε ότι ταιριάζει περισσότερο:

1. Καταναλωτά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται:

- a) Αποκλειστικά από τους καταναλωτές
- b) Μόνο στην παραγωγική διαδικασία
- c) Μία μόνο φορά για το σκοπό που έχουν παραχθεί
- d) Πολλές φορές για το σκοπό που έχουν παραχθεί

Εξετάσεις 2000

2. Αν η παραγωγή μιας οικονομίας αντιστοιχεί σε σημείο κάτω από την Κ.Π.Δ. της, αυτό σημαίνει ότι:

- a) Η οικονομία απασχολεί όλους τους συντελεστές που έχει στη διάθεσή της
- b) Η οικονομία υποαπασχολεί έναν ή περισσότερους συντελεστές της
- c) Η οικονομία παράγει περισσότερα καταναλωτικά παρά κεφαλαιουχικά αγαθά
- d) Μειώθηκαν οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας

Εξετάσεις 2001

3. Το ψυγείο μιας οικογένειας είναι:

- a) Καταναλωτό αγαθό
- b) Κεφαλαιουχικό αγαθό
- c) Κεφαλαιουχικό και καταναλωτό αγαθό
- d) Διαρκές και καταναλωτικό αγαθό

Εξετάσεις 2003

4. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ, σε όρους του αγαθού X, είναι ίσο με 3. Αυτό σημαίνει ότι:

- a) Για να παραχθεί μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό X, θα πρέπει να θυσιαστούν 3 μονάδες από το αγαθό Ψ
- b) Για να παραχθεί μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό Ψ, θα πρέπει να θυσιαστούν 3 μονάδες από το αγαθό X
- c) Μια αύξηση της ποσότητας του αγαθού X κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του αγαθού Ψ κατά 3%
- d) Μια αύξηση της ποσότητας του αγαθού Ψ κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του αγαθού X κατά 3%

Εξετάσεις 2003

5. Το πιεστήριο του τυπογραφείου που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση είναι αγαθό:

- a) Υλικό, διαρκές και καταναλωτικό
- b) Καταναλωτό και καταναλωτικό
- c) Υλικό, διαρκές και κεφαλαιουχικό

d) Καταναλωτικό και κεφαλαιουχικό

Εξετάσεις 2004

6. Το ιδιωτικό αυτοκίνητο μιας οικογένειας είναι αγαθό:

- a) Καταναλωτικό και καταναλωτό
- b) Καταναλωτικό και διαρκές
- c) Κεφαλαιουχικό
- d) Καταναλωτό και κεφαλαιουχικό

Εξετάσεις 2004

7. Ο συντελεστής εργασία είναι:

- a) Η εργασία των εργατών
- b) Η εργασία όλων των επιστημόνων
- c) Η εργασία των αγροτών
- d) Η σωματική και πνευματική προσπάθεια των ανθρώπων που καταβάλλεται για την παραγωγή των αγαθών

Εξετάσεις 2009

8. Μία οικονομία που παράγει δύο μόνο αγαθά, το X και το Ψ, χρησιμοποιώντας όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά), με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής, μπορεί να παράγει 60 μονάδες από το αγαθό X και 100 μονάδες από το αγαθό Ψ ή 80 μονάδες από το αγαθό X και 60 μονάδες από το αγαθό Ψ. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το κόστος ευκαιρίας (εναλλακτικό κόστος) του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ είναι ίσο με:

- a) 1/2
- b) 2
- c) 40
- d) 20

Εξετάσεις 2010

9. Για την παραγωγή 60 μονάδων του αγαθού Y θυσιάζονται 30 μονάδες του αγαθού X. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Y είναι:

- a) 0,5
- b) 2
- c) 0,2
- d) 30

Εξετάσεις 2013

10. Έστω ο συνδυασμός K (80X, 50Ψ) δύο αγαθών X και Ψ επί της Καμπύλης Παραγωγικών Δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας. Τότε:

- a) Η μέγιστη ποσότητα μόνο του αγαθού X που μπορεί να παράγει η οικονομία είναι 80 μονάδες.
- b) Η μέγιστη ποσότητα μόνο του αγαθού Ψ που μπορεί να παράγει η οικονομία είναι 50 μονάδες.
- c) Η μέγιστη ποσότητα μόνο του αγαθού X που μπορεί να παράγει η οικονομία είναι μεγαλύτερη από 80 μονάδες.
- d) Η μέγιστη ποσότητα μόνο του αγαθού Ψ που μπορεί να παράγει η οικονομία είναι μικρότερη από 50 μονάδες.

Εξετάσεις 2018

11. Το κόστος ευκαιρίας παραγωγής ενός αγαθού A σε μονάδες αγαθού B είναι 0,5. Αυτό σημαίνει ότι για να παραχθεί μία επιπλέον μονάδα του αγαθού B θυσιάζονται:

- a) 1 μονάδα του αγαθού A.
- b) 2 μονάδες του αγαθού A.
- c) 0,5 μονάδες του αγαθού A.
- d) 1,5 μονάδες του αγαθού A.

Εξετάσεις 2019

Ερωτήσεις

1. Τι εννοούμε με τον όρο «παραγωγική διαδικασία»; Να αναφέρετε τους συντελεστές παραγωγής. Πότε ένας συντελεστής παραγωγής θεωρείται «εν δυνάμει συντελεστής παραγωγής»;

Εξετάσεις 2001

2. Να αναφέρετε τρεις παράγοντες που προκαλούν αβεβαιότητα στην οικονομική ζωή.

Εξετάσεις 2001

3. Να περιγράψετε τις ιδιότητες των οικονομικών αναγκών: της εξέλιξης, του πολλαπλασιασμού, του κορεσμού, καθώς και τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολ/σμό και την εξέλιξη των αναγκών.

Εξετάσεις 2006

4. Να δώσετε τους ορισμούς των διαρκών και των κεφαλαιουχικών αγαθών.

Εξετάσεις 2009

5. Τι είναι ο καταμερισμός των έργων ή της εργασίας, ποια είναι τα πλεονεκτήματά του και ποιο είναι το σοβαρότερο μειονέκτημά του;

Εξετάσεις 2007

6. Να αναφέρετε δύο παραδείγματα διαρκών και δύο παραδείγματα κεφαλαιουχικών αγαθών.

Εξετάσεις 2009

7. Να αναφέρετε τι δείχνει ο ορισμός της έννοιας της Κ.Π.Δ. μιας οικονομίας.

Εξετάσεις 2009

8. Αφού αναφέρετε ποιο φαινόμενο ονομάζεται καταμερισμός των έργων ή της εργασίας, στη συνέχεια να περιγράψετε τα πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων καθώς και το βασικό του μειονέκτημα. (Δεν απαιτείται χρήση παραδειγμάτων).

Εξετάσεις 2010

9. Α) Να αναπτύξετε τις ιδιότητες της εξέλιξης και του πολλαπλασιασμού των οικονομικών αναγκών. Β) Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στην εξέλιξη και στον πολλαπλασιασμό των οικονομικών αναγκών. Γ) Να αναπτύξετε την ιδιότητα του κορεσμού των οικονομικών αναγκών.

Εξετάσεις 2000 (μόνο τα Α και Β), 2012

10. Α) Να περιγράψετε τις τρεις κατηγορίες στις οποίες ταξινομούνται οι συντελεστές παραγωγής και να δώσετε παραδείγματα. Β) Να δώσετε τον ορισμό της επιχειρηματικότητας, η οποία θεωρείται από ορισμένους οικονομολόγους ως ο τέταρτος συντελεστής παραγωγής. Γ) Να περιγράψετε το κύριο οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει κάθε κοινωνία.

Εξετάσεις 2017

11. Α) Ποιες οικονομικές αποφάσεις παίρνει το νοικοκυριό σχετικά με τη χρησιμοποίηση του εισοδήματός του και από ποιους παράγοντες επηρεάζονται αυτές οι αποφάσεις; Β) Οι επιχειρήσεις είναι παραγωγικές μονάδες με διάφορες νομικές μορφές, με διαφορετικό μέγεθος και αντικείμενο, στις οποίες ένα ή περισσότερα άτομα παίρνουν αποφάσεις σχετικά με την παραγωγή. Τι προσδιορίζεται με αυτές τις αποφάσεις; Ποιος είναι ο αντικειμενικός σκοπός της επιχείρησης; Γ) Με ποιους τρόπους παρεμβαίνει το κράτος στην οικονομική ζωή των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών;

Εξετάσεις 2021

Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων μίας υποθετικής οικονομίας η οποία με δεδομένη τεχνολογία παράγει μόνο τα αγαθά X και Ψ χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Ποσότητες αγαθού X	Ποσότητες αγαθού Y	ΚΕ _Ψ	ΚΕ _X
A	0		0,5	2
B	10	90	0,25	
Γ		50		
Δ	30	0		

A) Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς στο τετράδιό σας να συμπληρώσετε τα πέντε κενά του πίνακα.

B) Όταν αυξάνεται η παραγωγή του Ψ, το ΚΕ_Ψ είναι αυξανόμενο ή φθίνον; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τους παραγωγικούς συντελεστές της οικονομίας.

Γ) Όταν παράγονται 74 μονάδες του αγαθού Ψ, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα από το αγαθό X που μπορεί να παράγει η συγκεκριμένη υποθετική οικονομία;

Εξετάσεις 2004

2. Στον επόμενο πίνακα δίνονται τα στοιχεία μίας υποθετικής οικονομίας που παράγει μόνο δύο προϊόντα X και Ψ.

Μέγιστοι συνδυασμοί	Ποσότητες αγαθού X	Ποσότητες αγαθού Y	ΚΕ _X	ΚΕ _Y
A	0	35		6
B	30		0,5	
Γ		20		0,5
Δ		0		

A) Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά.

B) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξεταστεί υπολογιστικά αν ο συνδυασμός E(X=52, Ψ=14) είναι εφικτός, ανέφικτος ή μέγιστος δυνατός.

Γ) Πόσες μονάδες από το αγαθό Ψ πρέπει να θυσιαστούν για να παραχθούν οι 14 τελευταίες μονάδες του αγαθού X;

Εξετάσεις 2007

3. Μία οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης κατά τους εξής συνδυασμούς:

Συνδυασμοί	X	Y
A	0	250
B	50	150
Γ	75	75
Δ	90	0

A) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε μονάδες Ψ.

B) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε μονάδες X.

Γ) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξεταστεί υπολογιστικά αν οι συνδυασμοί E(X=80, Ψ=55) και Z(X=25, Ψ=170) είναι εφικτοί, ανέφικτοι ή μέγιστοι δυνατοί.

Δ) Να κατασκευάσετε την Κ.Π.Δ. με βάση τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα.

Εξετάσεις 2008

4. Μία υποθετική οικονομία παράγει δύο μόνο αγαθά, το X και το Ψ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται έξι συνδυασμοί ποσοτήτων των X και Ψ που παράγει η εν λόγω οικονομία, με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής και χρησιμοποιώντας αποδοτικά (ορθολογικά) όλους του συντελεστές παραγωγής που έχει στη διάθεσή της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	100	0
B	80	40
Γ	60	70
Δ	40	90
E	20	105
Z	0	110

- A) Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας.
 B) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους X, όταν η οικονομία μετακινείται από το συνδυασμό Γ στο συνδυασμό Δ, καθώς και το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Ψ, όταν η οικονομία μετακινείται από το συνδυασμό B στο συνδυασμό A.
 Γ) Αν η οικονομία παράγει 50 μονάδες από το αγαθό X, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί;
 Δ) Πως είναι δυνατόν να παραχθεί ο ενέφικτος συνδυασμός που αντιστοιχεί σε 20 μονάδες του αγαθού X και σε 125 μονάδες του αγαθού Ψ;
 E) Να χαρακτηρίσετε το συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και σε 40 μονάδες του αγαθού Ψ. Τι συμβαίνει στην οικονομία όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός;

Εξετάσεις 2009

5. Μία υποθετική οικονομία παράγει δύο μόνο αγαθά, το X και το Ψ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τέσσερις συνδυασμοί ποσοτήτων των αγαθών X και Ψ που παράγει η εν λόγω οικονομία, χρησιμοποιώντας αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της και με δεδομένη την τεχνολογία.

Συνδυασμοί	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	0	1200
B	100	1000
Γ	200	500
Δ	250	0

- A) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ και το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους του αγαθού X, για όλους τους διαδοχικούς συνδυασμούς.
 B) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξετάσετε (υπολογιστικά) αν οι παρακάτω συνδυασμοί είναι εφικτοί, ανέφικτοι ή μέγιστοι.
 α. K (X=80, Ψ=1030)
 β. Λ (X=140, Ψ=800)
 γ. Μ (X=220, Ψ=350)
 Γ) Αν η οικονομία παράγει 600 μονάδες από το αγαθό Ψ, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού X που μπορεί να παραχθεί;

Εξετάσεις 2010

6. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας η οποία, με δεδομένη τεχνολογία,

παράγει μόνο τα αγαθά X, Ψ, χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X (σε μονάδες του Ψ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ (σε μονάδες του X)
A	120	0		
			4	;
B	80	;		
			;	0,5
Γ	40	240		
			1	;
Δ	0	;		

A) Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα πέντε κενά του πίνακα στα οποία υπάρχουν ερωτηματικά.

B) Να εξετάσετε υπολογιστικά, με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, ποιος από τους παρακάτω συνδυασμούς βρίσκεται επί, ποιος δεξιά και ποιος αριστερά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

α) $K(X=60, \Psi=180)$, β) $\Lambda(X=110, \Psi=50)$ και γ) $M(X=15, \Psi=265)$.

Γ) Να υπολογίσετε πόσες μονάδες από το αγαθό Ψ θα θυσιαστούν προκειμένου να παραχθούν οι πρώτες 100 μονάδες του αγαθού X.

Δ) Να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και 160 μονάδες του αγαθού Ψ. Τι συμβαίνει στην οικονομία, όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός;

Εξετάσεις 2012

7. Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές πλήρως και αποδοτικά με δεδομένη τεχνολογία, όπως στον παρακάτω πίνακα. Είναι, επίσης, γνωστό ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ, τότε η οικονομία παράγει 250 μονάδες του αγαθού Ψ.

Συνδυασμοί	X	Ψ	ΚΕχ
A	;	;	
			;
B	50	150	
			;
Γ	75	75	
			5
Δ	;	0	

A) Να μεταφέρετε τον πίνακα στον τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

B) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ και να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Γ) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό $X = 80, \Psi = 45$ ως εφικτό ή ανέφικτο. Να εξηγήσετε την οικονομική σημασία του συνδυασμού.

Δ) Να βρείτε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν αν η παραγωγή του αγαθού X αυξηθεί από 20 μονάδες σε 70 μονάδες.

Εξετάσεις 2014

8. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας που παράγει μόνο τα αγαθά X και Ψ. Όλοι οι

παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία παραγωγής τους είναι δεδομένη.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους Ψ (Κ.Ε.χ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους X (Κ.Ε.ψ)
A	0	300		
			2	;
B	;	220		
			;	1/3
Γ	70	;		
			;	1/4
Δ	90	50		
			;	;
E	100	0		

A. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές.

B. Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (ΚΠΔ) της οικονομίας.

Γ. Ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί, όταν παράγονται 75 μονάδες από το αγαθό X;

Δ. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να εξετάσετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, πού βρίσκεται ο συνδυασμός K (X=92, Ψ=30) σε σχέση με την ΚΠΔ και να εξηγήσετε την οικονομική του σημασία.

E. Πόσες μονάδες από το αγαθό X πρέπει να θυσιαστούν, για να παραχθούν οι τελευταίες 110 μονάδες από το αγαθό Ψ;

Εξετάσεις 2016

9. Μία υποθετική οικονομία η οποία απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της πλήρως και αποδοτικά και με δεδομένη τεχνολογία, παράγει τα εξής δύο προϊόντα Ω και Z, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ	Ποσότητες αγαθού Ω	Ποσότητες αγαθού Z	Κόστος Z (σε μονάδες Ω)	Κόστος Ω (σε μονάδες Z)
A	600	0		
			;	;
B	400	175		
			2	;
Γ	300	;		
			;	0,25
Δ	;	250		
			;	;
E	0	275		

A) Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά όπου υπάρχει ερωτηματικό, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς (με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, όπου είναι απαραίτητο).

B) Πόσες μονάδες του αγαθού Ω πρέπει να θυσιαστούν, προκειμένου να παραχθούν οι πρώτες 200 μονάδες του αγαθού Z;

Γ) Έστω ότι μεταβάλλεται κατά 50% η η παραγωγή του αγαθού Ω, λόγω βελτίωσης της τεχνολογίας παραγωγής του. Να κατασκευάσετε το νέο πίνακα

παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας και σε κοινό διάγραμμα την αρχική και τη νέα Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας.

Δ) Να χαρακτηριστούν, χωρίς υπολογισμούς, οι συνδυασμοί ποσοτήτων παραγωγής των δύο αγαθών που βρίσκονται ανάμεσα στις δύο καμπύλες, σε σχέση με την αρχική και τη νέα Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας.

Εξετάσεις 2018

10. Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ με δεδομένη τεχνολογία, απασχολώντας όλους τους διαθέσιμους παραγωγικούς συντελεστές της αποδοτικά. Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων της συγκεκριμένης οικονομίας.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	ΚΕ _X
A	0	640	
			1
B	40	;	
			3
Γ	;	480	
			;
Δ	120	280	
			;
E	160	;	

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά, όπου υπάρχει ερωτηματικό, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς. Στον συνδυασμό E όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του αγαθού X.

Γ2. Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ και να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο. Να αιτιολογήσετε πού οφείλεται ο χαρακτηρισμός αυτός σε σχέση με τους χρησιμοποιούμενους συντελεστές παραγωγής.

Γ3. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξετάσετε (υπολογιστικά) αν οι συνδυασμοί (α) X=43, Ψ=590 και (β) X=85, Ψ=455 είναι μέγιστοι, εφικτοί ή ανέφικτοι. Να αιτιολογήσετε τη σημασία των συνδυασμών αυτών για τη συγκεκριμένη οικονομία.

Γ4. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού X πρέπει να θυσιαστούν προκειμένου να παραχθούν οι τελευταίες 100 μονάδες του αγαθού Ψ.

Εξετάσεις 2020

11. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας με τους μέγιστους συνδυασμούς παραγωγικών δυνατοτήτων μιας οικονομίας, η οποία παράγει μόνο τα αγαθά X και Ψ. Όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται πλήρως και αποδοτικά και η τεχνολογία παραγωγής τους είναι δεδομένη.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους Ψ (ΚΕ _X)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους X (ΚΕ _Ψ)
A	0	265		
			;	;
B	50	240		
			1	1
Γ	100	;		
			;	1/3

Δ	130	100		
			5	1/5
E	;	0		

Γ1. Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς.

Γ2. Να υπολογίσετε τη μέγιστη ποσότητα του αγαθού X που μπορεί να παραχθεί, όταν παράγονται διακόσιες είκοσι (220) μονάδες από το αγαθό Ψ.

Γ3. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή του X από είκοσι (20) σε εβδομήντα (70) μονάδες.

Γ4. Να εξετάσετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, εάν οι συνδυασμοί $K(X=110, \Psi=150)$ και $\Lambda(X=134, \Psi=80)$ είναι είτε μέγιστοι, είτε εφικτοί, είτε ανέφικτοι.

Γ5. Εάν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό K στον συνδυασμό Λ (του προηγούμενου ερωτήματος), λόγω μεταβολής της ανεργίας, από ποιες φάσεις του οικονομικού κύκλου διέρχεται; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Εξετάσεις 2022